

**Posudek oponenta
na habilitační práci**

Vedoucí autorského kolektivu: Doc. Ing. Anna Pilková, Ph.D., MBA

Spoluautoři: Mgr. Marian Holienka, Ph.D., RNDr. Zuzana Kovačičová, Ph.D., Mgr. Ján Reháč, Ph.D.

Název monografie předložené jako habilitační práce: Podnikanie na Slovensku: aktivita, inkluzivita, prostredie

Oponent: Doc. Ing. Mgr. Martin Lukeš, Ph.D.

Podnikání je dnes celosvětový fenomén. Na počátku nového tisíciletí lze pozorovat více podnikatelské aktivity, než bylo v historii zvykem, protože vstupu do podnikání brání méně bariér. Peněz je více, zdroje jsou k dispozici a rozvinutý trh skýtá řadu příležitostí. Pro jednotlivé státy má rozvoj podnikání, jehož důsledkem je vznik nových firem a samostatných živností, zcela zásadní přínosy. Podnikání přispívá k hospodářskému růstu, růstu konkurenceschopnosti i k tvorbě pracovních míst. Podnikání též pomáhá vytvářet lidský a intelektuální kapitál a podporuje rozvoj regionů a komunit. I proto se na něj upírá současné vědecké a výzkumné úsilí.

Odborná publikace Podnikanie na Slovensku: aktivita, inkluzivita, prostredie je bezpochyby významným autorským počinem v oblasti vědecko-výzkumného uchopení tematiky podnikání. Autorský tým pod vedením doc. Pilkové opřel svoji práci o reprezentativní výzkum dospělé populace, který umožňuje nejen sledování a interpretaci rozhodujících trendů podnikatelských aktivit, podnikatelských subjektů a jejich motivací, ale i porovnání s podnikatelskou realitou zemí okolních, i těch, které jsou leadery ekonomického rozvoje. Díky tomu, že je výzkumný tým zapojen do významného mezinárodního projektu Global Entrepreneurship Monitor již třetí rok, analyzuje zdařile v rámci publikace vývojové trendy a formuluje doporučení k jejich nasměrování pozitivním směrem. Monografie o rozsahu 365 stran je obsáhlá a důkladná ve svém pojednání o podnikatelské aktivitě.

Na práci je třeba ocenit přiměřený vědecký fundament v podobě přehledu aktuálních vědeckých koncepcí směřujících k výkladu dané problematiky, stejně jako kvalitní výzkumný metodický základ výzkumů, o které je celá práce opřena. Široké využití aktuálních zahraničních studií z kvalitních světových časopisů svědčí o velkém přehledu v této oblasti.

Celková logika práce postihuje všechny podstatné aspekty podnikatelských aktivit, zejména pak motivaci k podnikání, podnikatelské příležitosti, zkušenosti podnikatelských subjektů, jejich aspirace apod. Publikace rovněž zmiňuje významnou formu podnikání v podobě podnikatelských aktivit zaměstnanců.

Vzhledem k mé znalosti výstupů GEM v České republice jsou pro mne zajímavé zejména oblasti, kterým jsme se v ČR nevěnovali a též oblasti, kde jsou mezi našimi zeměmi rozdíly.

Prvním zajímavým tématem je inkluzivita podnikání. Na jednu stranu je možné pozorovat podobné trendy jako v ČR, například vysokou podnikatelskou aktivitu mladých ve věku 25-34 let a s tím spojený rozvoj startup komunity. Naopak na Slovensku je zřetelně vyšší nová podnikatelská aktivita žen. V ČR se GEM nevěnuje seniorům, data za Slovensko jsou tedy velmi zajímavá a jasně ukazují malou schopnost seniorů orientovat se v aktuálním dynamicky se měnícím světě globální ekonomiky a nových technologií. Významným rozdílem oproti ČR je vysoká úroveň podnikání z nutnosti, která ukazuje na více polarizovaný trh práce. S tím souvisí i podrobný rozbor aspektů pracovní spokojenosti, kde je specificky na Slovensku možné vidět velké rozdíly mezi těmi podnikatelsky aktivními jedinci, kteří začali podnikat z nutnosti vs. na základě příležitosti.

Explicitně ocenit chci podnětnou ideu restartu podnikání, tj. těch jedinců, kteří nějakou podnikatelskou aktivitu ukončili, ale jinou zahajují. Jedná se o inovativní ideu, která si zaslouží další hlubší výzkum.

Stranou pozornosti autorů nezůstaly ani širší rámcové podmínky podnikání, které významně ovlivňují podnikatelské aktivity na Slovensku. Stejně jako v ČR, podmínky pro podnikání nejsou hodnoceny pozitivně a experti se často vyjadřují ve stylu, že podnikání funguje spíše navzdory, než s podporou politické reprezentace.

Závěry, rady a doporučení jsou sice stručným závěrem celé publikace, ale současně jsou významným impulsem k zamyšlení jak pro podnikatelskou sféru samotnou, tak i sféru státní, která je za vytváření rámcových podmínek a podporu podnikání primárně zodpovědná.

Na základě prostudované habilitační práce Podnikanie na Slovensku: aktivita, inkluzivita, prostredie, kde byla doc. Anna Pilková, PhD., MBA vedoucí autorského kolektivu, konstatují:

a/ doc. Pilková prokázala schopnost vedení vědeckého týmu v rámci prestižního mezinárodního projektu Global Entrepreneurship Monitor – tým byl schopen pod jejím vedením dosáhnout kvalitního výstupu, jak vědecky fundovaného, tak pro praxi využitelného

b/ předložená habilitační práce je tvůrčím a původním dílem, při jehož zpracování autorský kolektiv pod vedením doc. Pilkové dokázal zpracovat data získaná v rámci projektu GEM důkladným a informativním způsobem, který přináší pro porozumění podnikání na Slovensku nové vhledy a je užitečným jak pro další výzkum v této oblasti, tak pro formulaci hospodářských politik v oblasti podpory podnikání. Při zpracování monografie autorský kolektiv použil vhodné postupy a metody vědeckého zkoumání, které odpovídají mezinárodním standardům.

c/ na základě prostudování podkladů doc. Ing. Anny Pilkové, Ph.D., MBA jakož i na základě znalosti jejích pedagogických, výzkumných, profesních i lidských charakteristik jsem přesvědčen, že prokazuje profesní kvalifikaci, která odpovídá nárokům na získání titulu docent v oboru Management.